

BATMAN BAROSU

MECLİS TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN MEZAR KAZICISI OLMAMALIDIR!

BASINA VE KAMUOYUNA

Demokratik toplumun temel ilkeleri çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik olup ifade özgürlüğü hakkı ise bir toplumun gelişmesi ve bireyin kendini geliştirmesi ve gerçekleştirmesi için gerekli olan vazgeçilmez koşullar arasında yer alır.

Türkiye gerek ulusal mevzuat ve Anayasa ile gerekse de taraf olduğu uluslararası insan hakları sözleşmeleriyle ifade özgürlüğünü koruma ve geliştirme yükümlülüğü altındadır. Ancak son yıllarda yasal mevzuatta yapılan değişiklikler, ifade özgürlüğüne ilişkin uluslararası standartlara aykırı mahkeme kararları ve ifade özgürlüğü ihlalini saptayan AYM ve AİHM kararlarının uygulanmaması ifade özgürlüğünü ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Bu tehdit Avrupa Komisyonu'nun Türkiye raporlarında da sık sık dile getirilmektedir. Komisyon'un 2022 ve 2023 Türkiye Raporları'na göre; **"ifade özgürlüğü alanında son yıllarda görülen ciddi gerileme devam etmiştir. Milli güvenlik ve terörle mücadele ile ilgili ceza kanunlarının uygulanması, AİHS ve diğer uluslararası standartlarla çelişmeye ve AİHM içtihadından uzaklaşmaya devam etmiştir. Devlet kurumları tarafından uygulanan kısıtlayıcı tedbirler ile adli ve idari yollarla baskının artırılması, ifade özgürlüğünün kullanılmasını zayıflatmaya devam etmiştir. Gazeteciler, insan hakları savunucuları, avukatlar, yazarlar, muhalif politikacılar, öğrenciler, sanatçılar ve sosyal medya kullanıcılarına karşı açılan ceza davaları ve mahkûmiyetler devam etmiştir. Toplanma ve örgütlenme özgürlüğü konusunda daha fazla gerileme gerçekleşmiştir. Barışçıl gösterilere yönelik mükerrer yasaklamalar, orantısız müdahaleler ve aşırı güç kullanımının yanı sıra göstericiler hakkında terörle bağlantılı faaliyetler veya toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet suçlamalarıyla soruşturma veya dava açılmış veya idari para cezası uygulanmıştır."**

Yine Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, 2021'de, Türkiye aleyhine uzun süredir devam eden bir dizi ifade özgürlüğü davasına ilişkin bir ara karar kabul etmiş ve Türk makamlarına, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı ışığında Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu'nda daha fazla değişiklik yapması hususunda çağrıda bulunmuş ancak bu konuda herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

DEVAMI

İfade özgürlüğü konusunda gerileyen durum ve uluslararası insan hakları kurumları tarafından yapılan çağruların dikkate alınıp, ifade özgürlüğünü genişletecek değişiklikler yapılması beklenirken basında yer alan 9. Yargı Paketi'ndeki bazı maddeler, bu beklentiyi karşılamadığı gibi, ifade özgürlüğünün sınırlarını daha da daraltma tehlikesi taşımaktadır. Kamuoyunda 'Etki Ajanlığı' olarak bilinen ve TCK'ya 'Devlet Sırlarına Karşı Suçlar ve Casusluk' bölümünde 339. maddeden sonra getirilmesi planlanan taslak madde bu tehlikenin ne kadar ciddi olduğunu göstermektedir.

Taslakta '**Hukuki güvenliğin sağlanması, hak ve özgürlüklerin korunması için kanunların muhatapları bakımından açık ve belirli olması gerekir.**' denmişse de TCK'da ihdas edilmesi düşünülen bu yeni suç tipi belirlilik kriterini karşılayamamaktadır. '**Türk vatandaşları veya kurum ve kuruluşları ya da Türkiye'de bulunan yabancılar hakkında araştırma yapan veya yaptırımlar**' ve '**Türkiye'de suç işleyenler**' gibi muğlak ve kanunilik kriterlerini taşımayan ifadeler keyfi soruşturma, kovuşturma ve cezalara kapı aralayacaktır. '**Yabancı organizasyon**' gibi TCK'ya tamamen yabancı ve tanımlar kısmında yer almayan bir ifadenin kullanılması da hukuki belirlilik ilkesini zedeleyen bir diğer unsurdur. Bu taslak metin bu haliyle özellikle sivil toplum gönüllüleri, insan hakları savunucuları, gazeteciler, akademisyenler ve iktidara muhalif olan herkes için ciddi risk teşkil etmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre; kişilere davranışlarını düzenleme imkânı vermek üzere yeterli netlikle ifade edilmediği takdirde, bir norm "**kanun**" olarak kabul edilemez; zira kişiler, gerekirse uygun tavsiye ile belli bir eylemin yol açabileceği sonuçları, söz konusu koşullar içerisinde makul olan derecede öngörebilmelidirler...Temel hakları etkileyen durumlarda, sınırsız yetki biçimindeki bir hukuki takdir yetkisinin tahsis edilmesi, demokratik bir toplumun temel ilkelerinden biri olan ve Sözleşme ile koruma altına alınan hukukun üstünlüğüne aykırılık teşkil eder, (AİHM, İmret (2)/Türkiye 57316/10, 10.07.2018).

Batman Barosu kurulduğu günden bu yana hukuk devleti ilkesinin yasama, yargı ve idari işlem ve eylemlerin tümüne hakim olması gerektiğini, hukuk devletine dayalı, çoğulcu bir demokratik sistemin geliştirilmesini, bu bağlamda şiddet ve nefret söylemi içermedikçe, şok edici veya rahatsız edici ifadeler dahil olmak üzere, tüm fikirlerin serbestçe ve cezalandırılma korkusu olmadan ifade edilmesi gerektiğini savunmuştur. Bu ilke ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun Barolara yüklediği hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak görevi çerçevesinde ilgili suç tipinin taslaktan çıkarılarak yargı paketinin Barolar ve sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerileri doğrultusunda yeniden revize edilmesi gerektiği yönündeki kanaatimizi meslektaşlarımız ve kamuoyunun dikkatine sunarız.

29 MAYIS 2024